

Βρυξέλλες, 18 Νοεμβρίου 2024
(OR. en)

15816/24

CONUN 231
ONU 133
DEVGEN 185
ACP 124
COAFR 409
COASI 187
COEST 663
CLIMA 414
COLAC 159

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 18 Νοεμβρίου 2024

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις περίκλειστες αναπτυσσόμενες χώρες (ΠΑΧ)
— (Συμπεράσματα του Συμβουλίου - 18 Νοεμβρίου 2024)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις περίκλειστες αναπτυσσόμενες χώρες (ΠΑΧ), που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 4058η σύνοδό του στις 18 Νοεμβρίου 2024.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις περικλειστές αναπτυσσόμενες χώρες (ΠΑΧ)

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη της χαιρετίζουν την 3η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τις περικλειστές αναπτυσσόμενες χώρες (ΠΑΧ)¹, η οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις 10-13 Δεκεμβρίου 2024 στο Γκαμπορόνε της Μποτσουάνα. Το θέμα της διάσκεψης («Επιτυγχάνοντας πρόοδο μέσω εταιρικών σχέσεων») τονίζει τη σημασία της συλλογικής δράσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η διάσκεψη αυτή (LLDC3) παρέχει την ευκαιρία μια φορά κάθε δεκαετία για τη διαμόρφωση ενός νέου και φιλόδοξου πλαισίου για τις ΠΑΧ, την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων προκλήσεων, την οικοδόμηση ανθεκτικότητας έναντι μελλοντικών κλυδωνισμών και την επιτάχυνση της υλοποίησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.
2. Η ΕΕ ενισχύει ενεργά την εταιρική της σχέση με τις ΠΑΧ, τόσο σε διμερές επίπεδο και μέσω περιφερειακών δεσμεύσεων όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΕ είναι πλήρως προσηλωμένη στο να διευρύνει περαιτέρω τη συνεργασία της με την ομάδα των ΠΑΧ και το Προεδρείο της· την τρέχουσα περίοδο την προεδρία ασκεί η Μποτσουάνα.
3. Οι 32 ΠΑΧ αντιπροσωπεύουν πληθυσμό περίπου 570 εκατομμυρίων κατοίκων σε διάφορα μέρη της Αφρικής, της Ασίας, της Ευρώπης και της Νότιας Αμερικής. Η κάθε μία αντιμετωπίζει μοναδικές ευκαιρίες και προκλήσεις. Η έλλειψη άμεσης πρόσβασης στην ανοικτή θάλασσα, ιδίως σε συνδυασμό με τη γεωγραφική απόσταση, θέτει μια σειρά από ζητήματα για την παγκόσμια ολοκλήρωση και το εμπόριο. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται τα εμπόδια στις μεταφορές και τις επικοινωνίες, οι μακρινές αποστάσεις από μεγάλες αγορές και οι επαχθείς διαδικασίες διαμετακόμισης. Η εξάρτηση από τη διαμετακόμιση μέσω γειτονικών χωρών δημιουργεί πρόσθετη ζήτηση για υποδομές και έχει ως αποτέλεσμα υψηλότερο κόστος για τα αγαθά. Συνολικά αυτοί οι παράγοντες μπορούν να επιτείνουν τις δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε διεθνή χρηματοδότηση και επενδύσεις.
4. Τον Σεπτέμβριο του 2023 τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών συγκεντρώθηκαν για να επαναβεβαιώσουν την «δέσμευσή τους να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την Ατζέντα του 2030 και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης και να τηρήσουν όλες τις αρχές που κατοχυρώνονται σε αυτήν».

¹ Αφγανιστάν, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Μπουτάν, Πολυεθνικό Κράτος της Βολιβίας, Μποτσουάνα, Μπουρκίνα Φάσο, Μπουρούντι, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Τσαντ, Εσουατίνι, Αιθιοπία, Καζακστάν, Δημοκρατία της Κιργιζίας, Λαϊκή Δημοκρατία του Λάος, Λεσότο, Μαλάουι, Μαλί, Δημοκρατία της Μολδαβίας, Μογγολία, Νεπάλ, Νίγηρας, Βόρεια Μακεδονία, Παραγουάη, Ρουάντα, Νότιο Σουδάν, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουγκάντα, Ουζμπεκιστάν, Ζάμπια, Ζιμπάμπουε.

5. Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για την ανανεωμένη παγκόσμια δέσμευση για την αναζωογόνηση του πολυμερούς συστήματος και την επιτάχυνση της επίτευξης των ΣΒΑ, οι οποίοι βρίσκονται στο επίκεντρο του συμφώνου για το μέλλον που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2024. Συμφωνούμε με την αναγνώριση των ειδικών καταστάσεων των περικλειστών αναπτυσσόμενων χωρών και ότι χρειάζονται βοήθεια για την εφαρμογή της Ατζέντας του 2030.
6. Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να υποστηρίξει τις εργασίες προς αυτή την κατεύθυνση, και αναγνωρίζει την ανάγκη για δεσμεύσεις προσανατολισμένες στη δράση, ώστε να δοθεί στις ΠΑΧ η δύναμη να επιταχύνουν την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, να ξεπεράσουν τις τρέχουσες προκλήσεις και να αναπτύξουν ανθεκτικότητα έναντι μελλοντικών κλυδωνισμών. Η ΕΕ υπογραμμίζει τη σημασία της διατύπωσης και της υλοποίησης συγκεκριμένων προτεραιοτήτων που ανταποκρίνονται στις διακριτές ανάγκες των ΠΑΧ, σύμφωνα με τη δέσμευσή μας να μην μείνει κανείς στο περιθώριο κατά την υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.
7. Το πρόγραμμα δράσης της Βιέννης του 2014 παρείχε ένα σαφές πλαίσιο μέσω των έξι τομέων προτεραιότητάς του: πολιτική διαμετακόμισης· ανάπτυξη υποδομών· εμπόριο και διευκόλυνση του εμπορίου· περιφερειακή ολοκλήρωση και συνεργασία· διαρθρωτικός οικονομικός μετασχηματισμός· και μέσα εφαρμογής. Οι προσπάθειες για την υλοποίηση των φιλοδοξιών του προγράμματος δράσης της Βιέννης πρέπει να ενταθούν —μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19, τις γεωπολιτικές εντάσεις, τις συγκρούσεις, την κλιματική αλλαγή, την επισιτιστική και διατροφική ανασφάλεια, και τις αντίξοες παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες. Η ΕΕ προσβλέπει στη συνεργασία με τις ΠΑΧ για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων που θα καθοριστούν στο Γκαμπορόνε.
8. Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για το ψήφισμα που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 21 Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την «ανά τετραετία συνολική επανεξέταση της πολιτικής όσον αφορά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες για την ανάπτυξη, του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών», το οποίο περιλαμβάνει αναφορές στην ανάγκη αύξησης της στήριξης των ΠΑΧ από το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών για την ανάπτυξη. Η ΕΕ χαιρετίζει επίσης τον προτεινόμενο παγκόσμιο δείκτη πολυδιάστατης φτώχειας.

9. Η ΕΕ τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης ως μέσου στήριξης των ΠΑΧ για την υπέρβαση των γεωγραφικών περιορισμών και τη βελτίωση της πρόσβασής τους στις διεθνείς αγορές, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ενίσχυσης των οικοσυστημάτων καινοτομίας. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της υποστηρίζουν ιδιαίτερα την ηπειρωτική ζώνη ελεύθερων συναλλαγών της Αφρικής, η οποία παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες μετασχηματισμού για τις χώρες της περιοχής, ιδίως τις ΠΑΧ, μέσω ειδικής πρωτοβουλίας της «Ομάδας Ευρώπη». Εκτός από την ανάπτυξη υποδομών, όπως το ασιατικό δίκτυο αυτοκινητοδρόμων και το διασιατικό σιδηροδρομικό δίκτυο, η ΕΕ αναγνωρίζει την ανάγκη για επενδύσεις σε καθαρές, ανανεώσιμες και ψηφιακές τεχνολογίες για την ενίσχυση της οικονομικής ολοκλήρωσης και της ανθεκτικότητας των ΠΑΧ. Η εναρμόνιση των εμπορικών κανόνων είναι υψίστης σημασίας και θα βοηθήσει τις ΠΑΧ να απλουστεύσουν τους κανονισμούς και τις διοικητικές διαδικασίες, προκειμένου να διαφυλαχθεί το εμπόριο βασικών προμηθειών και να διασφαλιστούν ταχύτερες και διαφανέστερες εμπορικές διαδικασίες, προστατεύοντας έτσι τα δημόσια συμφέροντα.
10. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν δεσμευτεί να διαδραματίσουν εποικοδομητικό ρόλο πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την LLDC3, σε όλο το φάσμα των προτεραιοτήτων που προσδιορίζονται στο σχέδιο του προγράμματος δράσης. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ είναι έτοιμη να συνεργαστεί με εταίρους, όπως η διεθνής ομάδα προβληματισμού για τις περικλειστές αναπτυσσόμενες χώρες και το UN-OHRLLS (Γραφείο του Υπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, τις περικλειστές αναπτυσσόμενες χώρες και τα αναπτυσσόμενα μικρά νησιωτικά κράτη).
11. Η ΕΕ τονίζει το μετασχηματιστικό δυναμικό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ηλιακής ενέργειας, της αιολικής ενέργειας και του υδρογόνου. Οι πηγές αυτές προσφέρουν βιώσιμες λύσεις στις ανάγκες των ΠΑΧ καθώς και μεγάλα περιθώρια για την ανάπτυξη ψηφιακών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων με σκοπό την προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας στις πράσινες αλυσίδες αξίας και ψηφιακών δεξιοτήτων για την ενίσχυση της συνδεσιμότητας.

12. Η ΕΕ δεσμεύεται να συνεργαστεί στενά με τους εταίρους, για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και την αποκόμιση ωφελειών από αυτήν, και να στηρίζει την υλοποίηση των παγκόσμιων δεσμεύσεων. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα συνεχίσουν να ενισχύουν τη συνεργασία με τους εταίρους για την ανάπτυξη και την υλοποίηση φιλόδοξων εθνικά καθορισμένων συνεισφορών, οι οποίες ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στον παγκόσμιο απολογισμό, συμπεριλαμβανομένης της σταδιακής απομάκρυνσης από τα ορυκτά καύσιμα με δίκαιο, ομαλό και ισότιμο τρόπο, καθώς και για την ανάπτυξη εθνικών σχεδίων προσαρμογής για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας.
13. Η ΕΕ είναι προσηλωμένη στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος στις ΠΑΧ με τη στήριξη προγραμμάτων ψηφιακού γραμματισμού, την ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών. Οι ψηφιακές τεχνολογίες προσφέρουν μεγάλες προοπτικές για τον μετασχηματισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής προστασίας, καθώς και για την ενίσχυση των θεσμών. Η ΕΕ τονίζει τη σημασία της συλλογής και ανάλυσης αξιόπιστων, αναλυτικών δεδομένων, για την καλύτερη κατανόηση των ειδικών αναγκών των ΠΑΧ, επιτρέποντας έτσι πιο στοχευμένες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις πολιτικής.
14. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της στηρίζουν τις συνεχιζόμενες προσπάθειες μεταρρύθμισης της διεθνούς χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής και των πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών, με βάση το «Σύμφωνο του Παρισιού για τους ανθρώπους και τον πλανήτη» (4P) και την Ατζέντα Bridgetown 2.0. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εκφράζουν ικανοποίηση για την ισχυρή δέσμευση που εκφράζει εν προκειμένω το σύμφωνο για το μέλλον. Η ΕΕ θα συνεργαστεί εποικοδομητικά με τους εταίρους της για την επίτευξη ουσιαστικής προόδου εν προκειμένω κατά την 4η διεθνή διάσκεψη για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, που θα πραγματοποιηθεί στην Ισπανία το 2025.
15. Στόχος πρέπει να είναι η κινητοποίηση, σε μια παγκόσμια προσπάθεια, των αναγκαίων πόρων από όλες τις πηγές για την πλήρη και ταχεία εφαρμογή της Ατζέντας του 2030 και της συμφωνίας του Παρισιού, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ρευστότητας και της βέλτιστης δυνατής χρήσης της σπανίζουσας χρηματοδότησης με ευνοϊκούς όρους. Υπάρχει κοινό συμφέρον για καλύτερη αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων και ανισοτήτων, καθώς και για την εγγύηση των παγκόσμιων δημόσιων αγαθών, ώστε να διασφαλιστεί ότι καμία χώρα δεν θα αναγκαστεί να επιλέξει ανάμεσα στον αγώνα κατά της φτώχειας και στον αγώνα υπέρ του πλανήτη. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της στηρίζουν την ανάπτυξη καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων, όπως ρητρών χρέους σχετικά με την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή για τις πλέον ευάλωτες χώρες.

16. Η ΕΕ είναι μακροχρόνιος εταίρος των ΠΑΧ. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, η ΕΕ διέθεσε χρηματοδότηση υπό μορφή επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας προς τις ΠΑΧ που ισοδυναμούσε με 10,6 δισ. ευρώ το 2022. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει χρηματοδοτήσει έργα ύψους άνω των 3 δισ. ευρώ σε ΠΑΧ κατά την τελευταία εξαετία. Τα έργα αυτά αποσκοπούν στη βελτίωση της ζωής και στην ενίσχυση των ευκαιριών σε 24 από τις 32 ΠΑΧ, στηρίζοντάς τες στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Τα κράτη μέλη της ΕΕ παρέχουν δική τους βοήθεια, η οποία δεν περιλαμβάνεται στα εν λόγω αριθμητικά στοιχεία.
17. Στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway, η ΕΕ συνεργάζεται με τις ΠΑΧ μέσω επενδύσεων στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, του κλίματος και της ενέργειας, των μεταφορών, της υγείας, της εκπαίδευσης και της έρευνας. Η ΕΕ χρηματοδοτεί επιλεγμένα στρατηγικά εμβληματικά έργα που ωφελούν τις ΠΑΧ, όπως το έργο του διαδρόμου Lobito, το οποίο περιλαμβάνει τη στρώση εκατοντάδων μιλίων σιδηροδρομικής γραμμής από τις επαρχίες της Copperbelt (ζώνης του χαλκού) της ΛΔΚ και της Ζάμπια σε υφιστάμενη γραμμή στη γειτονική Αγκόλα. Στην Κεντρική Ασία, δύο εμβληματικές πρωτοβουλίες της «Ομάδας Ευρώπη» με θέματα την ψηφιακή συνδεσιμότητα και την υδραυλική ενέργεια και κλιματική αλλαγή θα συμβάλουν στην αύξηση της συνδεσιμότητας και της περιφερειακής ολοκλήρωσης. Στο φόρουμ επενδυτών για τη συνδεσιμότητα μεταφορών ΕΕ-Κεντρικής Ασίας τον Ιανουάριο του 2024, η ΕΕ συμφώνησε με τους ηγέτες της Κεντρικής Ασίας να ξεκινήσει την ανάπτυξη της ταχείας διαδρομής του διαδρόμου μεταφορών μέσω της Κασπίας, παρέχοντας μια ταχεία διαδρομή μεταξύ Ευρώπης και Κεντρικής Ασίας. Η ΕΕ στηρίζει επίσης μια σειρά από ΠΑΧ στη ζώνη Σουδάν-Σαχέλ μέσω της δέσμευσης-ορόσημο υπέρ της Πρωτοβουλίας για το Μεγάλο Πράσινο Τείχος, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Επιταχυντή για το Μεγάλο Πράσινο Τείχος. Η δέσμευση αυτή συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός ψηφιδωτού πράσινων και παραγωγικών τοπίων για την αύξηση της επισιτιστικής ασφάλειας και ανθεκτικότητας, της κερδοφορίας και της βιωσιμότητας των αγροτικών μέσων διαβίωσης σε ολόκληρη την περιοχή.
18. Επιπλέον, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες για να διασφαλίσει ότι τα δημόσια κονδύλια μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως καταλύτης για επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα με σκοπό την κάλυψη του παγκόσμιου επενδυτικού κενού σε υποδομές. Η μόχλευση της επενδυτικής ικανότητας του ιδιωτικού τομέα αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα, η οποία επιδιώκεται με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος, την εξάλειψη των τεχνικών εμπορικών φραγμών, τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού και τη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την προσέλκυση κεφαλαίων. Μέσω αυτού του πλαισίου δράσης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ETBA+) παρέχει εγγυήσεις σε επενδυτές του ιδιωτικού τομέα μέσω ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης.

19. Η νέα συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών της με μέλη του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού υπεγράφη τον Νοέμβριο του 2023 και εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Ιανουαρίου 2024. Θέτει μια σειρά από βασικές κοινές αρχές: ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία, ειρήνη και ασφάλεια, ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη, κλιματική αλλαγή και περιβάλλον, καθώς και μετανάστευση και κινητικότητα. Οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) που έχει υπογράψει η ΕΕ με τους εταίρους έχουν να επιδείξουν θετικό αντίκτυπο στις οικονομίες των εν λόγω χωρών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ προσβλέπει στην ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης σχέσης με τις ΠΑΧ.
20. Όσον αφορά το μέλλον, η ΕΕ δεσμεύεται να ενισχύσει την εταιρική της σχέση με τις ΠΑΧ μέσω της συνεργασίας και του διαλόγου, της τεχνικής βοήθειας και της στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων. Με βάση τα αποτελέσματα της συνόδου κορυφής του 2024 για το μέλλον και της συνόδου κορυφής του 2023 για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης και προσβλέποντας στα αποτελέσματα της διάσκεψης LLDC3, υπάρχει κοινό ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των ΠΑΧ, μεταξύ άλλων προτεραιοτήτων κατά την 4η διάσκεψη για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.
21. Η ΕΕ προσβλέπει στα αποτελέσματα της διάσκεψης LLDC3 και του επόμενου προγράμματος δράσης για τις ΠΑΧ που αναμένεται να εγκριθεί κατά τη διάσκεψη με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα, της ακαδημαϊκής κοινότητας και της νεολαίας. Είμαστε έτοιμοι να συμβάλουμε στην εφαρμογή του προγράμματος δράσης, σε τομείς προτεραιότητας, όπως η κλιματική αλλαγή, ο διαρθρωτικός μετασχηματισμός, η διευκόλυνση του εμπορίου και η συνδεσιμότητα, καθώς και η ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και επενδύσεις για το κλίμα και την ανάπτυξη.
-